

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ แม่สอด
๒๕ - ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ แม่สอด ๒๕ - ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

www.dhammahome.com

เมื่อวันที่ ๒๕ - ๒๗ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหาร
วณเขตต์ ประธานมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา และคณะสมาชิกชมรมบ้าน
ธัมมะ มศพ. นำโดย ท่านพลเอก สพร้ง กัลยาณมิตร กรรมการมูลนิธิ สมาชิกชมรมฯ
ลำดับที่ ๖ ได้เดินทางไปมอบเครื่องใช้จำเป็น เช่น ผ้าพันคอไหมพรมนับพันผืนที่สมาชิก
ชมรมบ้านธัมมะได้ร่วมกันถักทอด้วยมือ รวมทั้งเสื้อยืดคอกกลมนับพันตัว ผ้าขนหนู

เครื่องโขนหนด ยาและเวชภัณฑ์ต่าง ๆ ที่คุณเบญจวรรณ รัตมีสุวรรณกุล เป็นเจ้าภาพ จัดหาไปสมทบร่วมกับสหายธรรมท่านอื่น ๆ รวมมูลค่านับแสนบาท กับทั้งได้ดำเนินการ จัดส่งไปรอไว้ก่อนล่วงหน้าด้วยความเรียบร้อย ณ กองบังคับการหน่วยเฉพาะกิจ กรมทหารราบที่ ๔ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยท่านอาจารย์และคณะฯ ได้ออกเดินทาง โดยเครื่องบินไปยังท่าอากาศยานแม่สอด ในตอนสายของวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน โดยมี สมาชิกชมรมฯ บางส่วน เดินทางโดยรถทัวร์ไปก่อนล่วงหน้าถึงแม่สอดในตอนเช้าตรู่

สำหรับข้าพเจ้าเอง ได้ออกเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวไปล่วงหน้าเช่นกัน โดยแวะพักค้างคืนที่จังหวัดนครสวรรค์ก่อนคืนหนึ่ง และออกเดินทางไปยังอำเภอแม่สอดในตอนเช้า ถึงแม่สอดทันเวลาอาหารกลางวันพร้อมกับคณะของท่านอาจารย์พอดี

หลังรับประทานอาหารกลางวัน ท่านอาจารย์และคณะที่เดินทางมาบริจาคสิ่งของ แก่ทหารหาญได้รับการต้อนรับอย่างดีจาก กองทัพบกที่ ๓ ด้วยการส่งรถตู้มารับจำนวน ทั้งสิ้นถึง ๖ คัน และได้เดินทางไปยังกองบังคับการหน่วยเฉพาะกิจ กรมทหารราบที่ ๔ โดยมี คณะทหารตั้งแถวให้การต้อนรับด้วยความอบอุ่นอย่างยิ่ง

หลังการสักการะพระพุทธรูปประจำหน่วยและอนุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรแล้ว พลเอก สพรัง กัลยาณมิตร ได้กล่าวให้โอวาท แก่ทหารที่มารอให้การต้อนรับ ก่อนที่ท่านอาจารย์และชาวสมาชิกชมรมบ้านธัมมะจะได้มอบเครื่องอุปโภคบริโภคดังกล่าว การนี้ คุณเบญจวรรณ รัตมีสุวรรณกุล ยังได้มอบเงินเพื่อสนับสนุนกิจการของหน่วย แก่ท่านผู้บังคับการกรมฯ เพิ่มเติมเป็นจำนวนถึง ๕๐,๐๐๐ บาท อีกด้วย

"ทำดี และ ศึกษาพระธรรม" คือ คำ ที่มีความหมายลึกซึ้งอย่างยิ่ง ที่ท่านอาจารย์ได้มอบไว้ให้แก่ชาวสมาชิกชมรมบ้านธัมมะ ผู้ที่ศึกษาและเริ่มเข้าใจธรรมะย่อมรู้ว่า เพียงคำว่า "ทำดี" นั้น มีความหมายที่กว้างขวาง ลึกซึ้งยิ่งสำหรับบารมีทั้ง ๑๐ ประการ ที่จะเจริญขึ้นเป็นเครื่องอุปการะเกื้อกูลให้ถึงฝั่ง ความดี หรือ กุศลธรรมทุกประการ อันมี ปัญญา คือ ความเข้าใจถูก ความเห็นถูก อันเป็นยอดของความดี ทั้งปวงเท่านั้น ที่จะชำระจิตให้บริสุทธิ์จากกิเลสทั้งไม่ลืมน่ว่า ความดีทุก ๆ ประการนั้น เป็นธรรมะ ไม่ใช่เรา เป็นความเมตตาอย่างยิ่งของท่านอาจารย์ ในความแยบคายที่จะนำพาทุกคน ไปบนหนทางแห่งการละ หนทางที่บริสุทธิ์หมดจดจากกิเลสได้ในวันหนึ่ง ด้วยการสะสม

ความดีทุกประการไปพร้อมๆ กับ การศึกษาและเข้าใจพระธรรม หนทาง แห่งการสะสม อบรม เจริญปัญญา อัน เป็นหนทางเดียว ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงมีพระมหากรุณาแสดงไว้ แก่ผู้ที่ได้ สะสมบุญมาที่จะได้มีโอกาสเข้าใจได้ และ หลังการมอบสิ่งของเสร็จ ก็เป็นโอกาสของ การสนทนาธรรมที่ทางทหารได้จัดไว้

อนึ่ง ในการเดินทางของคณะฯ ของท่านอาจารย์ในครั้งนี้ มีหลายท่านได้ กล่าวกับข้าพเจ้าว่า รู้สึกประทับใจในการ ต้อนรับของทหารหาญทุกท่านเป็นอย่าง ยิ่ง ถ้าไม่ได้มา คงจะเสียดายมาก

สำหรับท่านที่ไม่ได้ไป คงจะไม่ต้อง เสียดายนะครับ เพราะข้าพเจ้าพยายามที่ จะนำภาพตลอดเวลา ๓ วัน ที่คณะของ

ท่านอาจารย์ได้เดินทางไปในที่ต่าง ๆ มาเป็นของฝากแล้ว ทั้งยังมีภาพที่ท่านจะไม่เคยได้เห็นมาก่อน เป็นภาพที่ท่านอาจารย์ออกกำลังกายด้วยการรำไท่เก๊ก ร่วมกับสหายธรรมในตอนเช้า เป็นภาพที่งดงามและน่าปิติที่ได้เห็นภาพท่านอาจารย์ในวัย ๘๘ ปี มีสุขภาพที่สดชื่น แข็งแรงเป็นอย่างยิ่ง ต้องขอขอบพระคุณพี่ปริญญญา สีดาโสม ที่กรุณาโทรฯ ไปตามข้าพเจ้าขณะกำลังจะอาบน้ำในตอนเช้า ทำให้ต้องรีบคว้ากล้องวิ่งลงมาบันทึกภาพที่น่าปิตินั้นไว้ ทั้ง ๆ ที่อยู่ในชุดนอน เป็นความเมตตาของท่านอาจารย์ที่แสดงให้ทุก ๆ ท่านเห็นถึงความหมายและความเข้าใจที่มั่นคงขึ้น ของคำว่า เป็นผู้มีความเป็นปกติ อบรมเจริญสติ ในชีวิตประจำวัน ปกติด้วยปัญญา ความเข้าใจถูก ความเห็นถูก ในความจริงของสิ่งที่มีจริง ๆ ในขณะนี้ "ทุกขณะ เป็น ธรรมะ"

อันดับต่อไป ข้าพเจ้าขออนุญาตนำเสนอภาพกิจกรรมของคณะฯ ที่เดินทางไปในครั้งนี้ทั้ง ๓ วัน ประกอบกับความการสนทนาธรรมที่ท่านอาจารย์ได้กล่าวเกริ่นนำแก้ทหราชอาณาจักรของชาติในวันแรก ถึงความเป็นชาวพุทธ ความหมายที่แท้จริงของการกล่าวว่า มีพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์เป็นที่พึ่ง และการเน้นย้ำถึงความเข้าใจจริง ๆ แม้ "คำ" เพียงคำเดียวที่ทุกคนดูเหมือนจะเข้าใจแล้ว แต่ความจริง ไม่ได้เข้าใจเลย แม้จะ

เป็นคำที่ธรรมดา มาก ๆ ที่ทุกคนพูดอยู่ทุกวัน ตั้งแต่เกิด จนถึงบัดนี้ คือคำว่า "ธรรมดา" พูดถึง "ธรรมดา" แต่ไม่เคยรู้ว่าธรรมดา คือ อะไร? ข้าพเจ้าหวังว่า ทุกท่านที่เพิ่งจะได้เข้ามาสู่ พระศาสนาโดยการศึกษา จะได้ประโยชน์ จากคำที่ท่านอาจารย์กล่าวกับทหารหาญใน ครั้งนี้บ้างไม่มากนักน้อย โดยขอถ่ายภาพที่ได้ บันทึกไว้มาประกอบ โดยไม่บรรยายเพิ่มเติม อีก ด้วยหวังว่าทุกท่านจะเห็นภาพของชีวิต ของผู้ศึกษาธรรม ที่เป็นปกติจริง ๆ ไม่ผิด

ปกติเลย ชีวิตของผู้ศึกษาธรรม แตกต่างจากผู้อื่นโดยทั่วไปที่ไม่ได้ศึกษาธรรม มีเพียง ประการเดียว คือ ความเข้าใจความจริง ของสิ่งที่มีจริง ๆ ในขณะนี้ ตามที่พระอรหันต สัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ และทรงมีพระมหากรุณาแสดงไว้ดีแล้ว

อนึ่ง กระชุ่นี่จะเป็นอีกกระชุ่นี่ที่มีความยาวมาก ด้วยเป็นการเดินทางถึงสามวันและมีภาพที่ประทับใจมากมายที่อยากจะบันทึกไว้นะครับ

พลเอก สพรั่ง กัลยาณมิตร: ขอยืนยันว่า (การศึกษาธรรมะ) ไม่ใช่อย่างที่เรเคย

เข้าใจเลย ที่ผมพูดยืนยันว่า ศึกษาธรรมะในเครื่องแบบ ชุดพรางจะได้ไหม? ขอยืนยันว่า ได้!!! ไม่มีข้อจำกัดฐานะ เวลา สถานที่ ยิ่งศึกษาได้มากเท่าไร เรายิ่งเป็นนักรบที่ฉลาดมาก ไม่ใช่ไปนุ่งขาวห่มขาว ขอยืนยันว่า เป็นการศึกษาพระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า จะได้เป็นทหาร ที่ปฎิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพลว่า จะรักษา ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้วยความรู้ ความเข้าใจ ไม่ใช่เพราะ เชื่อว่า หรือเข้าใจ (เอาเอง) ว่า...

เพราะฉะนั้น เราก็จะรักษาความถูกต้อง ไม่ใช่รักษาสิ่งที่ผิด ๆ วันนี้ ฉก.ร.๔ ก็ถือว่าเป็นหน่วยแรกในรอบหลายปีที่ผ่านมา กราบเรียนเชิญท่านอาจารย์ครับ ขอให้ห้อง ๆ รักษาเวลาอันมีค่าไว้ ไม่ต้องเกรงใจ วันนี้ถือว่าเป็นวันที่โชคดีที่สุดของห้อง ๆ ขอยืนยันว่า ไม่เคยที่เราจะได้รับฟัง เพราะว่า ธรรมะ เป็นเรื่องที่น่าสนใจตั้งนานแล้วครับ

ท่านอาจารย์ :

เวลานี้น้อยมาก คำถามอาจจะมีเยอะ เพราะเหตุว่า เป็นเรื่องที่เราไม่ค่อยเคย กับความที่จะต้องรู้จักพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายิ่งขึ้น เพราะเหตุว่า ทุกคน ตั้งแต่เกิดมา ก็บอกว่า เป็นชาวพุทธ แต่หมายความว่าอะไร? ชาวพุทธ หมายความว่า ไม่ได้นับถือคำสอนอื่น แต่ว่า นับถือ ผู้ที่

ได้ทรงตรัสรู้ และทุกคนก็ "รู้จักพระองค์" ว่า เป็นพระ
อรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า "เพียงชื่อ" ใคร "รู้จัก" พระองค์
มากกว่านี้ไหม?

...ถ้าจะรู้จัก ก็เป็น เจ้าชายสิทธัตถะ ประสูติที่ไหน ตรัสรู้ที่
ไหน แสดงธรรมครั้งแรกที่ไหนแล้วก็ปรินิพพาน นั่นยังไม่
ชื่อว่า "รู้จัก" พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะฉะนั้น
การที่จะกล่าวว่า มีพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นที่
ฟัง "พุทธัง สรณัง คัจฉามิ" ต้องมากกว่านั้น ไม่ใช่เพียงแค่
รู้จัก "ชื่อ" ตามหนังสือที่เราเรียนตั้งแต่เด็กว่า เป็นแต่เพียง
เจ้าชายสิทธัตถะ บำเพ็ญพระบารมี เป็นพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าเท่านั้น ยังไม่พอ...

...เพราะเหตุว่า ในครั้งอดีต พระผู้มีพระภาคฯ ก็เสด็จ
 บิณฑบาต แล้วได้ทรงแสดงธรรมในที่ต่าง ๆ แต่ ผู้ที่ไม่ได้
 ฟังพระธรรม มีความเห็นอย่างอื่น ไม่สามารถที่จะรู้ได้ว่า
 ผู้นี้ เป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะว่า ไม่ได้ฟัง
 พระธรรม ๒,๕๐๐ กว่าปี ชาวเมืองที่เห็นพระพุทธรูปเจ้า ซึ่ง
 เดียวนี้เราไม่เห็น แต่ว่า ได้ยินชื่อ แต่คนในครั้งนั้น ทั้งได้
 เห็นด้วย ก็ยัง "ไม่ได้เข้าใจ ความเป็นพระสัมมาสัมพุทธ
 เจ้า" เมื่อ "ไม่ได้ฟังพระธรรม"...

...เพราะฉะนั้น ในอดีต ก็มีคนที่ไม่ได้ฟังพระธรรม แล้วก็
ไม่รู้จักพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเรื่อยมาจนกระทั่งถึง ณ
บัดนี้ ก็เช่นเดียวกัน คือ ใครก็ตาม แม้ว่ามีพระอรหันต
สัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ไม่ได้ฟังพระธรรมเลย เราจะรู้ได้
อย่างไร? ว่าบุคคลนี้ เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะ
เหตุว่า ต้องเป็นผู้ที่ "ตรง" จึงจะได้สาระจากชีวิต หรือว่า
จากความถูกต้อง...

...ด้วยเหตุนี้ พระธรรมที่ทรงแสดงไว้มากมาย ๔๕ พรรษา ตั้งแต่เริ่มหลังจากที่ตรัสรู้ไม่นาน และก่อนที่จะปรินิพพานไม่นาน "ทุกคำ" เป็น "คำจริง" ไม่มีใครสามารถที่จะกล่าวคำนั้นๆ ได้เลย เพราะว่า "ทุกคำ" มาจากปัญญาจริง ๆ ที่ได้ทรงตรัสรู้ความจริง หลังจากที่ได้ทรงบำเพ็ญเพียร เป็นพระโพธิสัตว์มาถึง ๔ อสงไขยแสนกัป เพราะฉะนั้น ยุคนี้นี้ สมัยนี้ เพียงแต่จะไปในัง แล้วก็หมดกิเลส โดยที่ไม่เข้าใจธรรมะ หรือ สิ่งที่มีจริงที่กำลังปรากฏ เดียวนี้ ก็เป็นสิ่งที่ เป็นไปไม่ได้...

...ด้วยเหตุนี้ ก่อนอื่น ต้องไม่ลืม พระธรรม หรือว่า พระรัตนตรัย พระพุทธรัตตะ พระธรรมรัตนตะ พระสังฆรัตนตะ เป็นรัตนตะที่ประเสริฐสุด แล้วเป็นสิ่งที่ ยาก ที่จะได้ยิน ได้ฟัง ยาก ที่จะเห็นคุณค่า เพราะฉะนั้น เป็นโอกาสที่ว่า เมื่อได้ฟังแล้ว เราก็ไม่ผ่านไป ด้วยความคิดว่า "เรารู้จัก

แล้ว พระพุทธศาสนา" แต่ความจริง ถ้าไม่ได้ฟังโดยละเอียดจริง ๆ ไม่มีทางที่จะเข้าใจ "แต่ละคำ" ซึ่งเราอาจจะได้ยิน ได้ฟังบ้าง เช่น อริยสัจ ๔ เคยได้ยิน แต่ก็ไม่รู้ว่ ื่อเมื่อไหร่? อยู่ที่ไหน?...

...พระธรรมเป็นเรื่องที่ลึกซึ้งมาก เริ่มตั้งแต่ทีละคำสองคำ แต่ต้องเป็นการเข้าใจจริง ๆ จึงสามารถที่จะเข้าใจยิ่งขึ้นได้ เพราะฉะนั้น ไม่มีอะไรที่จะดีกว่า สนทนากัน ในสิ่งซึ่งเราสงสัย หรือว่า อยากจะเข้าใจมากยิ่งขึ้น ในเรื่องคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ทราบว่ามีใครคิดว่าอยากฟังเรื่องอะไร? หรือว่า อยากถามเรื่องอะไรบ้าง? หรือ เฉย ๆ ? มากี่มา เห็นก็เห็น พูดก็พูด (หัวเราะ) นั่นจะประโยชน์น้อยมากค่ะ

ประโยชน์จริง ๆ ของการที่มีโอกาสได้พบ คือ ได้ให้สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ความเป็นกัลยาณมิตร มิตรที่ดีงาม มิตรที่ให้แต่ประโยชน์ มิตรที่จะเกื้อกูล เพราะฉะนั้น ยากที่จะพบกัลยาณมิตรเพราะเหตุว่า เราจะรู้ได้อย่างไร? ว่าผู้นั้นเป็นมิตรที่ดี หรือ ไม่ใช่มิตรที่ดี มิตรที่ดี พระผู้มีพระภาคฯ ตรัสด้วยพระองค์เอง พระองค์ เป็นกัลยาณมิตรของสาวก เพราะฉะนั้น เมื่อเราเป็นสาวก ไม่มีใครจะเป็นผู้ที่หวังดีมากเท่ากับพระสัมมาสัมพุทธเจ้า...

...เพราะฉะนั้น ผู้ที่หวังดี แสดงความจริงใจให้ได้เข้าใจ
เราก็คงจะรับรู้ความหวังดีนั้นว่า หวังดีอย่างไร? ต่อทุก
คน หวังดี ให้ทุกคนได้มีความเข้าใจ เข้าใจเฉย ๆ สำคัญ
อย่างไร? บางคนก็บอกว่า แล้วจะเข้าใจอะไร? แล้วจะ
เข้าใจไปทำไม? แต่ละคำ เป็นสิ่งซึ่งน่าคิด น่าไตร่ตรอง
เพราะว่า พูดแล้ว ต้องเป็นจริงยิ่งขึ้น เข้าใจอะไร?

...นั่งอยู่อย่างนี้ไม่เข้าใจเลย เห็นไหม? คำถามมาแล้ว
เหมือนกับว่า ทำไมต้องพูดคำธรรมดา ๆ ใครเข้าใจ? ใคร
ไม่เข้าใจ? แค่นี้ ลองคิดดู? ภาษาไทยธรรมดา ๆ ใครไม่
เข้าใจ? ไม่เข้าใจอะไร? มีใครไม่เข้าใจบ้าง? ยังไม่รู้เลย
ว่าเข้าใจอะไร? นี่ไม่ถูก ว่าเข้าใจหรือไม่เข้าใจอะไร...

...แต่ความจริง "เข้าใจ" คำเดี๋ยวนี้อะไร? เข้าใจ สิ่งที่กำลังมี ในขณะนี้ แค่นี้ ก็ลึกซึ้งแล้วใช่ไหม?

เข้าใจสิ่งที่กำลังมี ในขณะนี้!!! ทำไมต้องเข้าใจสิ่งที่กำลังมีในขณะนี้? เพราะสิ่งที่มีในขณะนี้ เป็นสิ่งที่มีความจริง อย่างเป็นจริง หมายความว่า จริงไหม? เมื่อวานนี้ ไปนีกัดเท้าใคร่ หมดไปแล้ว ไม่เหลือเลย!!...

...ข้างหน้าก็ไม่รู้ ใครจะจากไป ใครจะเป็น ใครจะตาย ก็
ไม่มีใครสามารถที่จะรู้ได้ เพราะฉะนั้น สิ่งที่มีจริง ขณะนี้
มีจริงแน่นอน!!! แค้นนี้ก็เริ่มเห็นสิ่งที่ยากที่จะคิดแล้ว แต่ว่า
ทรงแสดงไว้โดยละเอียดจริง ๆ ว่า ขณะนี้ มีสิ่งที่มีจริง ๆ
ถ้าไม่ได้ฟังพระธรรม ก็ตอบไม่ได้อีก หมายความว่า ตอบ
ไม่ได้สักคำถามเดียว ซึ่งแม้ว่าจะเป็นคำถามที่ง่ายมาก...

...แต่ว่า ผู้ที่ได้ฟังแล้ว ก็เริ่มมีความเข้าใจขึ้น ว่าพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงตรัสรู้สิ่งที่มีจริง ซึ่งทุกคนจะได้ยิน
คำว่า อริยสัจธรรม "เพียงได้ยิน" แต่ไม่รู้ว่า "สัจจะ" คือ
อะไร? "ธรรมะ" คือ อะไร? "อริยะ" คือ อะไร? เหมือนรู้ แต่
ความจริง ไม่รู้!!!...

...เพราะฉะนั้น ต้องรู้ตั้งแต่ต้น ธรรมชาติ, สัจจะ, อริยะ ทั้ง ๓
คำ ควรรู้ไหม? ได้ยินมาแล้วตั้งนาน ตั้งแต่สมัยเรียน
หนังสือ แต่ว่า ไม่ใช่ความเข้าใจของเราเอง ประโยชน์
อะไร...

...เพราะฉะนั้น ไม่ว่าคำอะไร ทั้งหมด จะรู้ได้ว่า "แค่ฟัง"
 ไม่ว่าวิชาการใด ๆ ทั้งสิ้น ถ้าไม่เข้าใจ ไม่มีประโยชน์เลย
 ไม่ว่าวิชาการใด ๆ ทั้งสิ้น จะไปเรียนทำกับข้าว แต่ก็
 เข้าใจ ก็ทำไม่เป็น ใช่มั้ย? ทุกวิชาที่เราเรียน "เพื่อ
 เข้าใจ"...

...เพราะฉะนั้น พระพุทธศาสนา ถ้าไม่ศึกษา จะเข้าใจ
ไหม? ยากกว่าวิชาอื่นหรือเปล่า? หรือว่า ยากกว่าวิชา
อื่น? นี่คือ ความไม่รู้ ตั้งแต่ต้น ถ้า "รู้" ไม่มีอะไร ที่จะ
ลึกซึ้ง ละเอียด ยาก ต้องฟังบ่อย ๆ จึงจะสามารถที่จะ
รู้จัก พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่เราเคารพ กราบไหว้ ไม่ใช่
ว่า เราจะไปเคารพ กราบไหว้ ผู้ที่เราไม่รู้คุณ แต่กราบทุก
วัน แต่ว่า ท่านประเสริฐอย่างไร? ถ้าไม่ฟังธรรมะ ไม่มี
ทางที่จะรู้ได้...

...เพราะฉะนั้น "ธรรมะ" มีจริง มากมาย จนไม่รู้ว่าจะ ทำไม
 มากอย่างนั้น ลึกซึ้งอย่างนั้น แต่ละคำ ๆ แม้แต่คำเดียว
 คือ คำว่า "ธรรมะ" คืออะไร? แค่นี้จะได้ยินคำว่า "ธรรมะ"
 กุศลธรรม อกุศลธรรม ยุติธรรม จริยธรรม "ธรรม" ทั้งหมด
 เลย แต่ว่า คืออะไร? เคย "คิด" ไหม? ถ้าไม่คิด ไม่รู้จัก
 ธรรมะ แล้วเราก็บอกว่า เราศึกษา หรือว่า เราฟังธรรมะ
 "ฟังธรรมะ" แต่ไม่รู้ ว่า ธรรมะ คือ อะไร? ก็ไม่ถูกต้อง ใช
 ไหม?...

...เพราะฉะนั้น ถ้าใครบอกว่า จะฟังธรรมะ ก็ต้องรู้ว่า
 ธรรมะ คือ อะไร? ตั้งแต่ขั้นแรก อาจจะไม่เป็นที่สนใจก็ได้
 สำหรับเรื่องนี้ เรื่องอื่นก็ได้ ถ้ามีคำถามนะคะ ขอเชิญค่ะ
 "ทหาร" เป็นผู้กล้า "ทะ-หะ-ระ" แปลว่า กล้า หนุม กำลัง
 แข็งแรง จึงชื่อว่า "ทะ-หะ-ระ" หรือ "ทหาร" เพราะฉะนั้น
 "ผู้กล้า" ต้องกล้าทุกเรื่อง โดยเฉพาะ ที่สำคัญที่สุด "กล้า
 ที่จะรู้ความจริง" กล้า ที่จะรู้ว่า ไม่รู้ หรือ รู้ ต้องเป็นคนที
 ตรง...

...และ ความรู้ไม่ว่าวิชาการใด ๆ ก็มีประโยชน์ทั้งนั้น แต่
วิชาการที่มีประโยชน์ที่สุด ไม่มีอะไรเกินกว่า คำสอนของ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าใครเป็นผู้ที่ได้ยินคำนี้ แล้วก็
กราบไหว้พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ควรที่จะได้
เข้าใจความจริงด้วยว่า คำสอนของพระองค์ เป็นสิ่งที่ควร
ศึกษาและเป็นที่พึ่ง...

...เพราะ เราไม่ได้มีแค่ "พุทฺธัง สรณัง คัจฉามิ" แต่มี
 "ธัมมัง สรณัง คัจฉามิ" และมี "สังฆัง สรณัง คัจฉามิ" ด้วย
 ถ้ามีพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นที่พึ่ง เดียวนี้!!! เป็น
 "ที่พึ่ง" หรือเปล่า? "พึ่ง" ชะไหน? นี่ก็เป็นสิ่งที่ เป็นความ
 เข้าใจถูก เป็น "ปัญญา" ทั้งหมด ถ้าจะใช้คำว่า "ปัญญา"
 ปัญญา คือ ความเห็นถูก คือ ความเข้าใจถูก...

ภาพ ที่พักผ่อนหย่อนใจผู้ลี้ภัยชาวกะเหรี่ยง
สัญชาติพม่า ราว ๗๐,๐๐๐ คน

...เพราะฉะนั้น สนทนาธรรมดลเลยคะ ชีวิตประจำวัน ถ้า
ถามนะคะ ชีวิตประจำวัน เดียวนี้ เป็นธรรมะหรือเปล่า?
จะนำไปสู่ ความเข้าใจคำสอน ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
โดยการที่ เพียงคำถามอย่างนี้!!!!...

...และ ถ้าเราสามารถที่จะ ค่อย ๆ เข้าใจขึ้น เราก็รู้ว่า เรา
 "เริ่มรู้จัก" พระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยคำถามว่า เดียวนี้!!!
 มีธรรมะหรือเปล่า?...

...ผู้กล้า กล้าคิด กล้าไตร่ตรอง กล้าที่จะรู้ว่า ถูก หรือ ผิด
 แค่นี้? อาจจะมีส่วนถูก หรือ ส่วนผิด แต่ ผิดมาก หรือ
 ผิดน้อย ถูกมาก หรือ ถูกน้อย เพราะฉะนั้น ขณะนี้
 เดียวนี้ มีธรรมะ หรือเปล่า?...

...ได้ยินคำว่า สัจธรรม แล้วก็ไปฟังธรรมก็หลายครั้ง ก็
จะต้องรู้จัก ว่า ธรรมะ คือ อะไร? มิฉะนั้นแล้ว ไปฟัง
อะไร? ไม่ชื่อว่า ฟัง และไม่ชื่อว่าเข้าใจ ด้วย...

...เพราะฉะนั้น ทุกคำ ละเอียดยิ่ง และมีคำตอบทั้งหมด
ลึกซึ้ง เพราะฉะนั้น จะลึกซึ้งในคำแรก คือ เดียวนี้มี
ธรรมะไหม? ไปฟังธรรมมาแล้ว ไม่ใช่หรือคะ? เดียวนี้!!
มีธรรมะหรือเปล่า?...

..."ทะ-หะ-ระ" ค่ะ ทหาร ผู้กล้า กล้าตั้งหลายอย่าง กล้า
 รบ กล้าอะไรมากมาย กล้าที่จะคิด ไตร่ตรอง เพื่อเป็น
 "ความเข้าใจ" ซึ่งภาษาบาลี ใช้คำว่า "ปัญญา" ความเห็น
 ถูก ความเข้าใจถูก โดยที่มีผู้ทรงแสดงความจริงทั้งหมด
 ให้เข้าใจถูก...

...เพราะฉะนั้น แค่ว่าถามธรรมดา!!! ถ้าไปข้างนอก แล้ว
มีคนถามเราว่า ธรรมะ คือ อะไร? แล้ว ตอบไหม? จะ
ตอบไหม? ชาวพุทธ? ถ้าเขาถามว่า ธรรมะ คือ อะไร?...

...ทำไมไปถามอะไรที่มันยากมากล่ะคะ? ถามธรรมดาง่าย ๆ อย่างนี้แหละ ว่า ธรรมะ คือ อะไร? ค่ะ ธรรมะ เป็นสิ่งที่จริง มีจริง ใช่ไหม? ถ้าไม่มีจริง พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสรู้อะไร ต้องตรัสรู้ สิ่งที่มีจริง ๆ แน่หนอน...

...แต่แค่นั้น ไม่พอ แค่นี้ เป็นขั้นเริ่มต้น ว่า การที่จะรู้ ต้อง
รู้ สิ่งที่มีจริง ถ้าสิ่งไหนไม่มี แล้วให้ไปทำขึ้นมาว่านี่ จริงหรือ
เปล่า? ไปนั่ง มีลูกแก้วในท้อง จริงไหม? เห็นไหม? "ตรง"
จึงจะได้สาระ พระพุทธศาสนาไม่ได้สอนให้เห็นผิด ให้
เข้าใจผิด แต่มีเหตุและผล ตรงตามความเป็นจริง...

...เพราะฉะนั้น เตี่ยวนี้ ใครมีลูกแก้วอยู่ในท้องบ้าง? ค่ะ?
ไม่มีใช่ไหม? แล้วไปนั่งให้มีลูกแก้วอยู่ในท้องทำไม? ค่ะ?
มีคำตอบไหม? ไม่มี เพราะฉะนั้น ไม่ตรงกับธรรมะ...

...ธรรมะ คือ สิ่งที่มีจริง เตี่ยวนี้ก็มี ไม่พอนะคะ คิดต่อไป
อีก ธรรมะ เป็นปัญญาของผู้ที่ไตร่ตรอง โดยการได้ยิน ได้
ฟัง แล้วคิด ถ้าสิ่งนั้นถูกต้อง ผิดไม่ได้เลย สิ่งที่ถูก ต้อง
ถูก สิ่งที่มีจริง ต้องจริง สิ่งที่ดี ต้องดี จะเอาผิดกับถูกมา
รวมกัน ไม่ได้เลย ผิด ต้องเป็น ผิด ถูก ต้องเป็น ถูก สุข
เป็น สุข ทุกข์ เป็น ทุกข์ เอามารวมพร้อมกันได้ไหม? ไม่
ได้...

...เพราะฉะนั้น ธรรมะ คือ สิ่งที่มีจริง ถูกต้อง แต่ ไม่พอ
ต้องต่อไปอีก แล้วอะไรมีจริง เดียวนี้? ทั้ง ๆ ที่มีจริง ๆ
เดียวนี้ ยังไม่รู้ เห็นไหม?...

...แสดงให้รู้ว่า ถ้าไม่มีการฟังพระธรรมเลย เราคิดเอง เราพูดเอง อาจจะทำนพระไตรปิฎก หรือได้ยิน ได้ฟังมา คำสองคำ ก็เอามาต่อ มาเติม ด้วยความคิดของตัวเอง แต่ไม่ใช่คำสอนของผู้ที่ทรงตรัสรู้ซึ่งชัดเจน แจ่มแจ้ง ละเอียดลึกซึ้ง ปฏิเสธไม่ได้เลย ไม่ว่าเขาเป็นใคร จะนับถืออะไร จะเป็นอย่างไรก็ตามแต่ แต่คำที่เป็น "คำจริง" ทุกคนปฏิเสธไม่ได้เลย...

...เพราะฉะนั้น เดียวนี้ อะไรมีจริง? ถ้าไม่รู้ ก็คือ ไม่รู้จัก
ธรรมะ คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ถ้า "เริ่มรู้"
เริ่มเห็นความเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และ จะเห็น
ความห่างไกลกันมาก ของผู้ที่ไม่ใช่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า
กับ ผู้ที่เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และรู้ว่า ผู้ที่ควรเคารพ
บูชาสูงสุด บุคคลเดียว พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า จะ
มีความมั่นคง เลื่อมใส ในการที่จะรู้ว่า ไม่ผิดเลย ในการที่
ได้กราบไหว้บูชา ผู้ที่มีความรู้ที่ประเสริฐสุด...

เพราะฉะนั้น คำถามต่อไปนะคะ อะไรที่มีจริงคะ?
เดี๋ยวนี้!!! ผู้ฟัง เกิด แก่ เจ็บ ตาย

แล้วเดี๋ยวนี้ เกิดหรือเปล่า? ธรรมะ คือ สิ่งที่มีจริง
เดี๋ยวนี้ เพราะฉะนั้น เดี่ยวนี้ มีเกิดไหม? มีแก่
ไหม? มีเจ็บไหม? มีตายไหม? เดี่ยวนี้ เกิดแล้ว
แล้วก็แก่แล้วสำหรับคนที่แก่แล้ว และสำหรับคน
ที่เจ็บ ก็เจ็บแล้ว และสำหรับคนที่ตาย ก็ตาย หนี
ไม่พ้นเลย

...แต่ อะไรเกิด? อะไรแก่? อะไรเจ็บ? อะไรตาย? นี่คือการ
สอนทั้งหมด ไม่เหลือความสงสัย ไม่เหลือ ที่จะให้ทุกคน
คิดว่าไม่จริง เพราะเมื่อได้ศึกษาจริง ๆ แล้ว ละเอียดกว่า
นั้นมาก...

...เพราะฉะนั้น เดี่ยวนี้ อะไรวะจริง? ธรรมดาที่สุดเลย
ธรรมดา มาก ๆ ธรรมดา คือ ธรรมดา มาจากภาษาบาลีว่า
"ธรรม" กับ "ตา" เพราะเหตุว่า ภาษาบาลี ไม่ใช่ ด เด็ก แต่
ใช้ ต เต่าเพราะฉะนั้น "ธรรมตา" คนไทยก็พูดว่า
"ธรรมดา" แต่ลืมคิด คำนี้ ถูกที่สุด เพราะว่า ธรรมะ เป็น
สิ่งที่มีจริง ตา หรือ ดา คือ ความเป็นไปของสิ่งที่มีจริง สิ่ง
ที่มีจริงขณะนี้ กำลังเป็นไป เป็นธรรมดา...

...ทุกอย่าง เป็น ธรรมดา เพราะว่า มีจริง แล้วก็กันไป
ตามความจริงนั้นด้วย แต่ คิดไม่ออก คิดไม่ถึง คิดอีก
หน่อย อะไรมีจริง? แล้วเรารู้จักพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว
หรือ? ถ้าเราไม่รู้ ห่างไกลมาก...

...เพราะฉะนั้น สมควรอย่างยิ่ง ที่ก่อนจะจากโลกนี้ไป
ขอให้ได้เข้าใจความจริง ซึ่งผู้อื่นบอกไม่ได้เลย นอกจาก
พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เท่านั้น ก่อนที่จะจากโลกนี้ไป โดย
ไม่เข้าใจอะไรเลย...

...เกิดมาแล้ว ก็สุขบ้าง ทุกข์บ้าง คิดบ้าง เรื่อนั้นบ้าง
เรื่อนี้บ้าง เรื่อนั้น สำคัญเหลือเกิน เรื่อนี้อย่างนี้ พอ
จากโลกนี้ไป ก็ลืมหมดเลย ยังไม่ทันจะจากโลกนี้ไป แค
คินนี้ หลับสนิท อะไรรู้ที่ไหน? ชื่อก็ไม่รู้ ชื่ออะไรก็ไม่รู้
เป็นใคร อยู่ที่ไหนก็ไม่รู้ มีญาติสนิท พี่น้องก็คน ก็ไม่รู้
เรื่องสำคัญในวันนั้นทั้งหมด หายไปไหน? ไม่เหลือเลย
ถ้าไม่ตื่น ก็ไม่มีวันที่จะต่อเรื่อง ก็จบไป...

...แต่ถ้ายังไม่จากโลกนี้ไป ทั้ง ๆ ที่เมื่อคืนนี้ หลับสนิท
หมด ไม่เหลืออะไรเลย พอตื่น ก็ต่อแล้ว ไปเรื่อย ๆ
จนกว่าจะถึงเวลาที่จากโลกนี้ไป แล้วก็ลืมสนิท จำไม่ได้
เลย เพราะฉะนั้น เกิดมาตลอดชีวิต สุขบ้าง ทุกข์บ้าง
เดียวได้ลาภ เดียวเสียมลลาภ เดียวได้ยศ เดียวเสื่อมยศ
ทุกอย่าง ก็ไม่เหลือเลย ในขณะที่หลับสนิท...

...ลองคิดว่า จากสิ่งที่ไม่มี แล้วมี แล้วก็มีไหม เช่น เสียง มีจริง ๆ เมื่อเกิดขึ้น ถ้าเสียงไม่เกิด จะมีเสียงไหม? ไม่มี แล้วเสียงที่เกิดแล้ว หายไปไหน? เมื่อมันเอง มี แล้ว หายไป ไม่มีอีกเลย หาอีกไม่ได้เลย เพราะฉะนั้น จากที่ไม่ เคยมี แล้วมี แล้วก็กลับไม่มี แล้วมีประโยชน์อะไรกับการ ที่มีให้ติด ให้นึกถึง ให้คิดว่า สำคัญเหลือเกิน...

...เดี๋ยวนี้ กำลังมีภาระไหม? ไม่รู้ตัวเลย ทุกขณะที่ "เห็น"
เป็นภาระ ทุกขณะที่ "ได้ยิน" ก็เป็นภาระ ต้องทำหน้าที่
เห็น เกิดขึ้น เห็น ต้องทำหน้าที่ได้ยิน เกิดขึ้น ได้ยิน ไม่ใช่
เรา นะคะ "จิต" เกิดขึ้น ทำหน้าที่ของจิต...

...เพราะฉะนั้น ทรงแสดงความละเอียดว่า แม้ว่า "จิต" จะ
มีมากมาย เกิดดับ นับไม่ถ้วน ลักษณะหลากหลาย แต่
"จิต" เกิดขึ้น ต้องทำกิจ และจิตทั้งหมด ไม่ว่ามากมาย
หลากหลายสักเท่าไร ก็มีเพียง ๑๔ กิจ เท่านั้น ไม่
มากกว่านั้นเลย วันนี้ มีธุระอะไรไหม? รู้สึกมีหน้าที่
มากมายหลายอย่าง แต่กิจของธรรมะ กิจของจิต มีเพียง
๑๔ กิจ "ไม่ใช่เรา" ด้วย เป็นธรรมะ เป็นปรมาตมธรรม เป็น
อภิธรรม...

...กำลังพูดถึงสิ่งที่มีจริง ๆ หรือเปล่า? มีจริง แล้วอยู่ที่ไหน? สิ่งที่มีจริง อยู่ที่ไหน? อยู่ที่ "แต่ละหนึ่ง" ซึ่งเกิดขึ้นแล้วสมมุติว่า กับใคร ก็คือตรงนั้นแหละ "เป็นธรรมะ" ขณะนี้ "ได้ยิน" ใช่ไหม? ไม่ต้องว่าใคร แต่ "ได้ยิน" นี่แหละ "เป็นธรรมะ" เพราะฉะนั้น ธรรมะ อยู่ที่ไหน? ก็อยู่ที่ "ได้ยิน" อยู่ที่ "เห็น" อยู่ที่นี้ทั้งหมด แต่ "เพราะไม่รู้" ก็เข้าใจว่าทั้งหมด "เป็นเรา" ทั้งเห็น ทั้งได้ยิน ทั้งคิดนึก แต่ทั้งหมดเป็นธรรมะแต่ละหนึ่ง เกิดเมื่อไหร่ ก็อยู่ตรงนั้นแหละ จึงจะไม่มีเรา เพราะว่า เป็นแต่ธรรมะ...

...ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ แม่สอ...

"ทำดี และ ศึกษาพระธรรม"

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขอบพระคุณและขออนุโมทนาท่านพลเอก สพรั่ง กัลยาณมิตร
และคณะทหารหาญทุกท่าน ที่ให้การต้อนรับอย่างดียิ่ง
ขออนุโมทนาสมาชิกชมรมบ้านธัมมะ มศพ. ทุกท่าน
ที่ร่วมกัน "ทำดีและศึกษาพระธรรม" ในครั้งนี้
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุก ๆ ท่านครับ

